

**DEBATS AL TERRITORI AL VOLTANT DE LES PONÈNCIES
DE L' "ARA ÉS DEMÀ" DEL CONSELL ESCOLAR DE
CATALUNYA**

DATES DE LES SESSIONS DE DEBAT:

- **2 de febrer a Barcelona** (Av. Drassanes, 3, Barcelona)
Ponent marc: Xavier Bonal
Temes a tractar: *pilars i arquitectura del sistema educatiu*
- **7 de febrer a Girona** (Facultat Ciències de l'Educació UdG)
Ponent marc: Marina Subirats
Temes a tractar: *el centre i el professorat*
- **14 de març a Lleida** (Institut Maria Rúbies de Lleida)
Ponent marc: Enric Prats
Temes a tractar: *alumnat, famílies/comunitat educativa i avaluació*

de 17.30 a 19.30h totes les sessions.

Recull d'aportacions que aplega l'opinió dels assistents als diferents debats, no representa plenament el posicionament de la resta d'entitats organitzadores.

FMRPC

federació de moviments de renovació pedagògica de catalunya

APORTACIONS AL DEBAT “ARA ÉS DEMÀ”

2

L'objectiu dels debats ha estat **compartir un conjunt de reflexions sobre la iniciativa impulsada pel Consell Escolar de Catalunya “Ara és demà”**. Realitzar processos de reflexió col·lectiva sobre temes d'abast general és important, i és per això que a través de les diferents entitats - CCOO Educació, FAPAC i FMRPC - hem realitzat diferents debats conjuntament a territori per a copsar i recollir el màxim de reflexions possibles. Aquest document per tant, **és un recull de les aportacions i els debats realitzats a Barcelona, Girona i Lleida al voltant del present i futur de l'educació**.

Volem deixar clares unes premisses abans de començar a tall de reflexió.

- a) Caldria tenir presents les urgències actuals que reclama l'educació, posar-hi fil a l'agulla per a tenir un millor demà.
- b) Un element de partida clau és tot el que ja hi ha estudiat i fet sobre educació, entenem aquest procés com a la suma de molts processos i mai com a quelcom que substitueix a alguna cosa ja obsoleta, sinó que un debat que ha de suposar un posterior finançament i inversió en educació pública per reformular i recuperar l'estatus que l'educació ha de tenir al nostre país.
- c) Les ponències que s'han articulats en aquesta proposta tenen interès, sense dubte, i són reflexions marc que conviden a un debat interessant. A través d'aquestes

hem articulats els diferents debats intentant nodrir el debat tot donant-li el punt de vista social, com a dret fonamental (Art. 27 de la Constitució) i com a bé comú de l'educació en majúscules.

- d) Un dels punts clau que ha de recollir el document és: **quina educació per a quina societat?** Caldria respondre-ho com a preàmbul del document de bases de l'educació de futur, i si tenim realment la percepció que hi ha coses que es poden construir de zero, caldria donar-li el marc social per a construir una educació rellevant i amb sentit.
- e) Formular la pregunta: **per a què? Per a què eduquem? Quin és l'objectiu.** Ens donarà un marc referencial per articular la resta del document. Són dimensions que cal tenir presents. Objectius i finalitats de l'educació per a realitzar-ho en un context ric i amb moltes oportunitats.
- f) S'aborda la qüestió de quina és l'arquitectura del sistema educatiu, però no l'arquitectura de l'educació. **L'EDUCACIÓ NO ÉS FINS ALS 18 ANYS, ÉS PER TOTA LA VIDA, PER TANT ENS CAL UNA REESTRUCTURACIÓ DE SISTEMA, DE MORFOLOGIA I DE CONTINGUTS.** Aprenem al llarg i ample de la vida, per tant la concepció holística de l'aprenentatge agafa força.
- g) Per respondre a **per a què eduquem** ens trobem amb dues qüestions claus:
- **Quina funció social ha d'acomplir l'educació al s. XXI?**
 - **Quines són les condicions socials en les quals aquesta funció o funcions poden ser acomplertes.**

Ara, entrem pròpiament al document de les ponències on fem les següents aportacions:

PILARS I ARQUITECTURA DEL SISTEMA EDUCATIU

Els pilars que s'identifiquen són: equitat, inclusió, plurilingüisme i família.

Si ens referim als pilars de l'educació de futur, ens podem centrar en els dos reptes que identifica JC Tedesco: **Aprenre a aprendre i aprendre a viure junts. El primer pilar és referit a la dimensió cognitiva mentre que el segon és social.** Les dues funcions són clau. Semblants a la posició que recull l'informe Delors.

– *Aprendre a aprendre*

Ja no ens serveix la institucionalitat de l'educació com la coneixem (separada i prèvia del món del treball) i **cal reinventar-la**.

L'educació cal reinventar-la centrant-la en les necessitats socials, que ja no s'adeqüen sols al món de treball, que ha variat, és canviant. Cal una forta resiliència en docents i infants i joves per saber reformular-se i adequar-se al món incert en el que vivim. Els principis socials han variat i l'escola ha de respondre a aquesta societat:

- Els coneixements es tornen obsolets.
- La majoria de joves es formen avui per a feines que ni tan sols s'han inventat.
- És un sistema que concentra les oportunitats en una fase de la vida.

Cal assumir la veritable formació al llarg i ample de la vida i les **múltiples formes d'alfabetització** que són necessàries per viure en societat (alfabetització lectoescriptura, digital, política, científica).

Com que hem d'estar aprenent al llarg de tota la vida ens calen dues coses bàsiques:

- a) Saber aprendre a aprendre al llarg de la vida.
- b) Un model educatiu i organitzatiu que ho permeti.

La primera qüestió passa per l'ofici d'aprendre: **ha variat el paper i la figura del mestre**. Se situa la **mirada en l'alumne**, en adaptar-se a quin coneixement i quina estratègia és millor per a infants i joves, en qüestionar radicalment la rigidesa educativa. Això afecta a continguts i afecta a estratègies pedagògiques.

Com eduquem al SXXI?

És important tenir present que cal reformar el concepte de formació radicalment (espais, actors i temps). Cal saber articular propostes pedagògiques que responguin a les necessitats socials actuals. Aquí hi ha un gran repte:

- Com es treballa un currículum per competències en entorns vulnerables?
- Com es treballa la resolució de problemes? I el treball en equip?
- Com es treballa la intel·ligència emocional?
- Com s'ensenya a aprendre?

Qüestions a tenir presents de cara a dibuixar els pilars i l'arquitectura del sistema educatiu.

– **Aprendre a viure junts**

La primera ponència diu *“Formar-se per explotar les pròpies capacitats i afaïçonar un projecte singular de vida; formar-se per actualitzar les competències professionals i millorar l’ocupabilitat; formar-se per ampliar horitzons i per conrear les aficions. I fer-ho des de la convicció que l’educació és el gran tresor d’una societat avançada que valora el benestar de la gent i promou l’excel·lència, al servei del progrés col·lectiu”...*

Entre els pilars del sistema educatiu no hi ha cap referència a **“aprendre a viure junts”** a viure en societat, a com es construeix cohesió social des de l’escola.

En la societat **del capitalisme industrial no calia aprendre a viure junts**, assumíem que havíem de fer-ho en relacions laborals i l’Estat-Nació, mecanismes de cohesió i generació d’identitat.

Les dues coses estan en crisi. Nivells d’exclusió, nivells de diversitat cultural, nivell d’opcions vitals diferenciades... L’esfera laboral es torna insegura, inestable, imprevisible. Les identitats cada vegada menys les proporciona l’Estat-Nació...

El S. XXI és un segle d’emancipacions, de visibilitat de nous drets, però genera escenaris nous... i sovint falten referents. El resultat és que sovint no sabem com viure junts (mostres de conflicte social, interracial, polític, ideològic, intolerància...).

5

La formació de la ciutadania és fonamental: quina societat volem i per a què. La diferència amb el capitalisme industrial és que la cohesió era per inèrcia. L’escola juga un paper clau en aquest model, legitimant el funcionament social. Però com diu *Tedesco*, això s’ha trencat. En el nou capitalisme l’exacerbació de l’individualisme i de l’interès propi, guetos, segregació... **són** ben evidents.

Això vol dir que **aprendre a viure junts s’ha d’aprendre, ha de ser un acte conscient**. Cal assegurar mecanismes de socialització per conèixer l’altre, el diferent, l’exclòs, el que no pensa ni viu com jo. Això és el desitjable socialment, però el gran repte és que ho hem de poder aplicar en la nostra societat on hi ha:

- a) Una elevada desigualtat social que es trasllada a l’educació.
- b) Una forta fragmentació del sistema, un sistema educatiu amb velocitats diferents.
- c) Un creixent individualisme i tendències de clausura social.

Els reptes del s. XXI. consisteixen en transformar l’educació, sense deixar a ningú enrere, tenint present el dret bàsic a l’educació.

Què li cal a l'educació a Catalunya?

Alguns reptes del s. XXI coexisteixen amb reptes del s. XX: Nens encara sense escolaritzar, joves que no completen l'educació bàsica, analfabetisme... manca de drets educatius bàsics.

Aprendre a aprendre a Catalunya

A Catalunya, aprendre a aprendre no recau en exclusivitat a l'escola. Repensar l'educació obliga a repensar la seva organització institucional. A partir del s. XIX, l'educació era massa important per deixar-la únicament en mans de la família. A partir del s. XXI podem dir que l'educació és massa important per deixar-la en mans de l'escola. I aquí sobretot cal implicar l'entorn (família, comunitat, etc.). **El fracàs escolar és un fracàs de sistema**, per la incapacitat d'haver donat una resposta d'aprenentatge.

A Catalunya tenim pendent tornar a incloure l'entorn, generar Projectes Educatius d'Entorn i de ciutat; el territori és clau, ho ha de ser tant o més que l'escola, ha de nodrir-la i generar les dinàmiques que l'enriqueixin i tornin a posar l'educació al servei de les persones per a viure i conviure en societat.

Com hem anat enumerant, **l'educació al llarg de la vida** implica l'educació permanent, l'educació d'adults, com a tret fonamental dels pilars del sistema educatiu adequat al s. XXI. No deixar només l'educació després de l'etapa obligatòria als centres de formació professional de segon grau. A banda, a la ponència no queda clar com s'hi accedeix i com es combina un model que requereix un 'acord de país'. Així doncs, cal un **model d'organització nou, reconstruir el concepte de formació permanent**, repensar horaris, repensar les institucions i el seu paper.

Existeix un clar i evident **canvi en els sabers**, que han de ser instrumentals als aprenentatges; per tant, hem de reconèixer que hi ha múltiples formes d'aprenentatge, apliquem-ho, reconeguem-ho i tinguem en compte que les aproximacions poden i han de ser diverses a aquest saber. Els **sabers han de ser rellevants per a cada entorn**, cal vincular-los al territori i a les necessitats i una mostra en són els treballs de recerca de secundària, els alumnes brillen mostrant i investigant sobre sabers que els són significatius, donat que són ells qui trien. Per tant, cal una arquitectura idònia amb una organització pensada amb aquest plantejament del canvi en els sabers.

A Catalunya tenim una cultura de formació del professorat que no contempla altres aproximacions a altres formes de saber. Des d'un punt de vista curricular, les nostres escoles són dèbils en l'aprenentatge audiovisual. Les habilitats necessàries encara no s'activen prou o només es fan en determinades escoles.

Si el canvi en els sabers és evident, **el canvi del paper del mestre** es fa més que necessari, sens dubte liderat des del sistema públic. Renovar constantment l'educació, modificar un model que ha de pivotar en l'aprenentatge, el repte és fer-ho des de la lògica d'**equitat**. La

transferibilitat en innovació no funciona. El que et penses que funciona en determinats entorns no funciona en altres: la transferibilitat no és, ni ha de ser, automàtica. Cal adequar allò que fem al context i l'entorn per a que prengui rellevància i sentit.

Construir a nivell global un sistema on hi hagi més confiança que mai en el mestre/professorat, dotant-lo d'eines, formació i recursos, sense haver d'estar rendint comptes constantment però sí autoavaluant-se i reformulant-se per a aquesta societat i educació en constant canvi.

Aprendre a viure junts a Catalunya

En el repte d'aprendre a viure junts se'n plantegen nous reptes:

- **Necessitat d'una visió ampliada del dret a l'educació en quantitat i en qualitat** (redistribució, reconeixement i participació)

Té implicacions sobre l'arquitectura del sistema educatiu. Implica la incorporació del dret a la diferència i els mecanismes necessaris de participació. Sobre el reconeixement com a justícia, el repte és treballar la diferència des d'una perspectiva d'igualtat (gènere, raça, cultura, religió... bàsic per a lluitar contra la intolerància)

Pel que fa a la participació, **a la ponència sobre alumnat el verb participar no surt cap vegada**. Cal construir un sistema on la democratització arribi des dels alumnes. El mateix ocorre amb els pilars: hi són les famílies però no es posa el focus en l'alumne, fonamental i imprescindible per a generar un sistema educatiu per al s. XXI.

- **Segregació escolar**

Disposem de dos informes recents del Síndic de Greuges que evidencien la magnitud d'un problema que lluny de reduir-se està creixent.

Cal consolidar un model on la segregació no sigui una lacra per tal que no es converteixi en un model de separació i/o tolerància de l'altre. Inclusió i integració com a pilars del sistema amb uns recursos i una formació adient a les necessitats actuals, sense cap retallada.

- **Educació per a la ciutadania**

Sens dubte sabem del cert que l'escola no ho pot fer tot, entenem que no ho pot fer tot sola, i per tant la ciutadania ha de ser entesa des del punt de vista social.

A tall de conclusió, si aquests són els pilars cal tenir en compte com treballar-los. "Aprendre a aprendre" i "aprendre a viure" han de ser els pilars fonamentals de la nostra educació de present i de futur i per això cal una bona planificació dels mateixos, una formació i uns recursos adients i adequats a cada entorn i a cada territori.

Els principis bàsics i essencials que ha de contenir els pilars del sistema educatiu:

1. **Garantir les condicions d'educabilitat.** Ningú aprèn en condicions de pobresa...
2. **Garantir la gratuïtat real en l'educació obligatòria.**
3. **Garantir la dimensió pública de l'educació.** Un servei educatiu d'interès públic real.
4. **Garantir que els mestres són guia de l'aprenentatge.** Amb una nova formació.
5. **Garantir que els millors mestres van a les escoles de màxima complexitat.**
6. **Garantir la presència del territori i, planificar amb i des del territori.**
7. **Garantir el coneixement de l'altre.** Equilibrar socialment a través de l'escola.
8. **Garantir un sistema de no discriminació per motius econòmics en accés a educació infantil, en post obligatòria i en extraescolars.**

PEL QUE FA AL 0-3

Repensar el sistema educatiu és positiu, però sense haver d'eliminar etapes per tal de crear estàndards massa d'hora. Cal fer una visió del sistema conjunta, tenint clars els objectius i la necessitat de cada etapa per tal que el sistema evolucioni.

L'estructura d'educació infantil, segons la ponència es deixa al 0-2 quan sempre s'havia parlat del 0-6. Cal tenir en compte les polítiques de conciliació familiar per anar en aquest sentit. Sens dubte per tant, la necessitat del 0-2 serà més escassa, però sí necessària, sempre tenint en compte la inclusió i l'equitat del sistema que el faci sostenible socialment.

Des de les diferents entitats que representem parlem del **0-6 com a una etapa més oberta**, menys disciplinar, més transversal i d'autoconeixement i socialització primerenca. Una etapa a blindar pel que fa als continguts curriculars, poc extensos. Això sí amb **àmbits competencials que ajudin a créixer per la vida però amb un alt component de descoberta, de temps per aprendre lliurement i descobrir.**

S'està completament d'acord amb el que es diu en el plantejament anterior sobre els pilars i l'arquitectura.

PEL QUE FA A LA PRIMÀRIA

L'educació primària ha de ser una etapa flexible, que iniciï als 6 anys, per tant l'obligatorietat s'inicia als 6, que respecti els diferents ritmes d'aprenentatge, la diversitat i la inclusió de tot tipus.

La organització i gestió del **currículum** ha d'anar lligada a uns **mínims bàsics imprescindibles**, tot **centrant la mirada educativa en l'infant**. Els professionals de l'educació han de poder establir lligams amb l'entorn més proper per a facilitar l'adquisició de coneixements que permetin dibuixar els projectes vitals de cada individu, de cada futur ciutadà i ciutadana. **L'aprenentatge al llarg i a l'ample de la vida ha de ser en xarxa**, amb tots els agents educatius de l'entorn.

PEL QUE FA A LA SECUNDÀRIA

No s'està d'acord de l'obligatorietat del 15-18, perquè s'homogeneïtzarà massa. Sí flexibilitzar i **oferir recursos per la vida, que s'integrin críticament amb capacitat per transformar**.

9

Entenem que el canvi és continu, que no s'hi transita i per tant pren sentit **l'aprendre a aprendre i aprendre a viure amb els altres**. **Què i com s'ensenya és important. El paper del professorat és important.**

Altres aspectes que van sorgir als debats sobre els pilars i l'arquitectura del SE:

- ✓ Avaluar què hem fet, què hem aconseguit i veure què cal remodelar i què hem aconseguit.
- ✓ Batxillerat excessivament influït per les proves de selectivitat , caldria reorientar-ho amb continguts més " pràctics" donant-li un caràcter més propedèutic i d'orientació .
- ✓ Es subscriu el concepte de servei públic. El nom fa la cosa: el concepte de servei públic, que respon a un dret: dret a l'educació. Els fonaments: universalitat i nivell de qualitat, de control públic, de retre comptes, els òrgans de participació s'han de recuperar.

- ✓ Es necessari reestructurar els concerts educatius. L'oferta privada no necessària no hauria de obtenir recursos públics. Prioritzar l'oferta pública en la planificació educativa i el compromís "públic" en els concerts.
- ✓ Ensenyament post obligatori per a que funcioni com a ascensor social. Reconsiderar tot en una etapa 5-15 i continuar en 15-18. Fracàs de tot plegat perquè als 16 no s'oferia possibilitats.
- ✓ Es torna a repetir el que es va parlar fa 10 anys. Algunes coses han canviat. Cal veure en què posem ara la nostra pica. **L'EDUCACIÓ AVUI NO ÉS NOMÉS L'ESCOLA.** Estem parlant d'una altra cosa. Entrem en la discriminació social. El dret a l'educació va més enllà.
- ✓ Mesura (article LEC i LOE): l'administració educativa entendrà com a centre educatiu l'agrupació de varis centres del mateix territori. Cal sortir de la dinàmica i tenir autonomia de centre. Cal aplegar territori, que hi hagi les 2 opcions escoles de 3-18 i centres diversos per a poder-ho fer.
- ✓ Educació: per què hem d'ensenyar per a una cosa que no existeix (treball). L'educació no és això, no donar-li un sentit utilitarista educació i treball.
- ✓ **Universalitat dels drets dels infants a tenir menjador, primer punt de la innovació.**
- ✓ Element territori fonamental en el sentit global. **El fora escola com a educatiu, el fet d'educar amb escoles en xarxa lligades amb altres elements.**
- ✓ Garantir que totes les persones que viuen en aquell territori, tinguin el dret de poder aprendre a aprendre, cal anar en aquesta línia.
- ✓ Per poder educar cal partir de la realitat de l'alumnat. Currículum flexible en funció de les necessitats. Adaptar-lo per poder treballar la diversitat i la inclusió. Tenir en compte amb la realitat i les peces clau: la persona que aprèn i que hauria de tenir ganes d'aprendre, les persones que acompanyen en l'aprenentatge. El professor també aprèn a aprendre.
- ✓ Cal construir els nous escenaris, recuperar les humanitats. Pensar en el què i per què.
- ✓ Aprofitar el que estem fent bé per poder-ho fer millor.
- ✓ Construir una escola del futur escoltant als mestres que treballen el dia a dia. Distància molt gran entre el què has de fer i el què et trobes cada dia.
- ✓ Poder treballar els sabers i les competències crítiques per l'escola del futur.
- ✓ Innovació + canvi+ transformació social és la renovació pedagògica.
- ✓ En contextos de dificultat han sorgit els grans canvis. La innovació es dóna quan l'alumnat o la situació no correspon el que es allò que es fa sempre.

CENTRES I PROFESSORAT

Entenem el professorat com a un dels pilars del sistema educatiu. Cal reforçar-lo, reenfocar l'ofici per tal que sigui capaç d'ensenyar a aprendre, tal i com enumeràvem anteriorment. I estem totalment d'acord amb la idea d'una formació docent del màxim rang universitari, amb possibilitats d'especialitzar-se per accedir a diferents etapes. Ens recorda la reivindicació del cos únic d'ensenyants.

En les societats del passat, els models estrictes de treball estaven vinculats al territori amb un rol social marcat. En la societat industrial ens regiem per patrons obrers. Per a trobar el model educatiu actual que ha de tenir l'escola, ens hem de fixar en la societat actual, on hi ha una destrucció sistemàtica dels models.

Encara mantenim estereotips del passat, la realitat va més ràpid transformant-se que les nostres ments i la nostra concepció. Si actualment no tenim models tal qual els enteníem el segle passat, **què vol dir educar?**

Tal com entenem els models centrats en generar patrons educatius per a preparar per a un treball futur, l'educació esdevé impossible. Les necessitats de les personalitats humanes actuals, tal com afirma Marina Subirats, sociòloga, han de basar-se en la transformació educativa.

En el model general educatiu actual, els continguts curriculars estan centrats en quelcom mesurable, per tal de destriar el que és vàlid del que no, hauria de transformar-se en **un model de sabers**. Per a aquest model, per tant, quin perfil de professional es necessita?

Per a respondre a aquesta pregunta, hem de pensar que hi ha 2 perfils diferents:

1. Perfil professional dirigit des de fora, que actualment es va difuminant i perd sentit.
2. **Perfil professional dirigit des de dins, on cal autonomia i criteris per a poder ser capaços de construir el propi model** i no traspasar models anteriors.

L'educació d'ara i de futur ha d'anar cap aquí, per tant, què pot fer el sistema educatiu? Donar Autonomia i criteris. No cal que doni sabers, ha de generar espais que permetin voler fer servir els instruments. Per tant, **el paper del professorat** ha de ser, no de transmissor, sinó de qui **guia, acompanya, dirigeix i ajuda**.

La formació dels professionals de l'educació ha de ser potent en psicologia i sociologia per a poder ser guia sense recepta prèvia, treballant amb la pròpia experiència humana, el propi criteri. Les necessitats dels infants i dels joves són diferents i els professionals de l'educació hem de veure què necessiten i donar resposta.

Les etapes educatives obligatòries han de servir per a “fer/crear” la persona, més tard, en la post obligatòria per “omplir-la”, concebuda com a feina de creació de persones i personalitats humanes.

El **paper dels centres educatius** adequats a aquesta societat actual i futura han de gaudir d'**autonomia plena**, no podem tenir escoles iguals, **sense un sistema centralitzat ni unificat**. Sí **amb uns bàsics i imprescindibles per etapes o edats**. Posar **l'infant i el jove al centre del sistema** actuant davant el desequilibri entre la tècnica i la moral/ètica, donant seguretat, generant expectatives, basant-nos en la convivència i l'emoivitat com a punts cabdals del sistema educatiu.

El canvi educatiu ha d'anar cap un model més territorial i municipalista, on cal descentralitzar, els projectes educatius de ciutat i les ciutats educadores en són un exemple. La millora del canvi cultural és lent i no es fa de manera homogènia, calen diferents tempos.

Altres aspectes que van sorgir als debats sobre el centre i el professorat:

- ✓ El paper i la **relació de les famílies** i com s'integren a l'escola cal tenir-lo contemplat des del paper dels centres i el professorat.
- ✓ **Autonomia de centres i municipi**. S'ha de parlar de territoris més que de municipis, perquè hi ha diferents mides.
- ✓ La ponència parla de centre educatiu i no és veritat, es centra en centre escolar. Cal parlar de la xarxa i de la intervenció municipal. Cal centrar-se en un altre tipus d'educació on el centre escolar és el nòdul d'una xarxa educativa. **Xarxa àmplia d'agents que intervenen per l'educació**.
- ✓ Ponència hi ha equivocació entre direcció unipersonal i equip directiu. Cal parlar d'equip de direcció, no quadra amb la xarxa i el model educatiu que cal apreciar. Pas de centre escolar a parlar de centre educatiu. Cal superar-ho.
- ✓ **Autoavaluació i avaluació interna de centre** com a element clau per avançar.
- ✓ Quan parlem de centre i de professorat s'ha perdut la idea de l'equip de mestres. Si es vol transformar cal canviar i poder realitzar tertúlies, debats en claustre des de la vessant més pedagògica i social.
- ✓ Xarxes territorials, molt obertes, no només escolars, que sorgeixin de base. Buscar-li la funcionalitat.
- ✓ La formació del professorat actual no funciona molt bé, per tant la qualitat del professorat se n'ha de ressentir.

- ✓ Cal pensar en crear persones. Potenciar l'alumne. L'alumne ha de treballar, estudiar...creient en sí mateix, tenir i donar seguretat i confiança.
- ✓ Ètica i drets humans desaparegut del què es parla en educació. Ecologia i humanisme han de ser presents.
- ✓ Com crear coses noves defugint d'estereotips. Cal avançar i no ho estem fent gaire sorgint d'aquest punt de partida. Del model teòric al que arriba a la pràctica no cala en la realitat. La pràctica reproduïx estereotips. Per què a les escoles no els estem trencant? Les propostes que trenquen són d'elit. Falta la vessant social. L'autonomia amb aspectes socials. Marc que ens porti a la **no segregació i a l'equitat**.
- ✓ Demanda de **cos únic de professorat**. En educació Infantil cal ser més expert per crear persones que no pas més endavant.
- ✓ **Propostes i línies de cos únic**. Costarà canviar-ho amb el professorat actual. Qui farà la formació permanent del professorat? Caldrà regular-la per tal que sigui de qualitat.
- ✓ Enorme forat en la formació del professorat de secundària. Dèficit formatiu que no s'ha resolt amb els màsters de secundària. Cal abordar la formació del professorat de secundària. No hi ha mala voluntat, es troba exposat i sense recursos i es refugia en el que sap, que és una parcel·la molt concreta que al destinatari no li importa. Allò important és formar persones. Els models a la universitat no es presten a aquesta situació. No es segueix acompanyant.
- ✓ Docents d'educació infantil i de primària tenen clar l'objecte de l'educació. A secundària no passa.
- ✓ "Comoditat del llibre de text" Currículums obsolets venen d'aquí. Cal dir-ho. Mata qualsevol oportunitat de renovació pedagògica seriosa. No respon a les necessitats dels infants en cada moment.
- ✓ Incloure el **compromís ètic del professorat** com a fonament de la tasca docent.
- ✓ Rendició de comptes al Consell Escolar, quan autoavaluem i avaluem centres.
- ✓ Ponència centre educatiu falta: democràcia (des d'assemblea fins a la formació inicial de professorat. Autonomia (per a què? Per compartir, no per competir entre centres). Polítiques que portin a poder-ho fer.
- ✓ Formació inicial del professorat: ser persona, coach, importància de com ets tu com a persona. Manca la part actitudinal i psicològica, d'autoconeixement, emocional...
- ✓ Educació a **temps complet**: integrar el lectiu i no lectiu de forma consensuada, per acompanyar als processos vitals de cada individu, acompanyant-lo i guiant-lo al llarg i ample de la vida. Parlar de temps educatiu, defugir de temps únicament escolar.

- ✓ Treure barreres, treure límits. Treure aules, treure assignatures, treure horaris... Ja hi ha models per donar-nos les idees de que és possible.
- ✓ Donar suport a les escoles avançades. Fan esforç de reinventar-se. Autonomia de crear l'equip, poder fixar conceptes. Reivindicació.
- ✓ Moviment des de la base, des dels mestres. Fent xarxa.

ALUMNAT, FAMÍLIES I AVALUACIÓ

Incloem les famílies dins la ponència d'alumnat perquè ho entenem com un sol ens, un porta a l'altre i no es poden destriar un sense l'altre. Les famílies han de tenir plena confiança, participació i col·laboració en l'educació dels seus infants, en són part fonamental i cal tenir-les altament presents.

L'avaluació és un dels punts que caldria treballar a fons i entenem queda poc desenvolupat a la ponència 3: el centre educatiu. Entenent l'avaluació com el seguit d'experiències que ens porten a una competència concreta i a la concreció d'uns objectius, marcats inicialment, amb sentit i centrat en les necessitats pròpies i les alienes, marcades per l'etapa madurativa de cadascú.

El debat sobre avaluació es centra en l'avaluació quantitativa a les primeres etapes escolars, de la qual defugiríem i parlaríem de quelcom més qualitatiu, les famílies recolzen el fet de no fer-la quantitativa a infantil ni primària.

Ens trobem en un moment social de molta incertesa i immediatesa, des de les famílies es reclama als centres més acompanyament i autoconfiança. Cal poder comptar amb la implicació de les famílies a totes les etapes educatives i maduratives dels infants i joves.

Cal entendre el paper social de l'educació i desenvolupar-lo des dels estaments polítics, fent normatives en aquest aspecte. La secundària n'és un exemple de forces conflictes on el paper de les famílies pot ser clau, però es converteix en moltes vegades merament informat del que ocorre i no membre actiu del que es desenvolupa. Importància del **paper d'ascensor social de l'educació**.

Vivim en una societat de la comunicació i de la informació? Sovint sembla que som en una societat de la immediatesa i la incertesa i això afecta a diferents elements de l'acció educativa i en les relacions entre els membres de la comunitat educativa. En aquest sentit, també cal donar més valor a la cultura de l'esforç.

A partir de Primària i, sobretot, a Secundària les relacions entre les famílies i el centre van sent menys estretes i això porta a conflictes, molts dels quals per una falta de reconeixement mutu de les diferents parts. Cal trobar espais i moments per compartir, per establir relacions de confiança i complicitat.

Cal posar en valor la tasca feta des dels centres de 0-3 anys. No pot ser que avui en dia encara hi hagi qui les anomeni 'guarderies', com si la seua funció sigui guardar els nens. Un error que fins i tot es detecta entre professionals de l'educació d'altres etapes i àmbits. Cada centre ha de tenir clar si és escola bressol, llar d'infants, jardí d'infància... amb els significats que pot tenir cadascun.

Fan falta més 'escoles de pares' perquè els pares van molt perduts en un entorn canviant, amb moltes incerteses i conceptes mal entesos (com ara la capacitat de decisió dels nens sense tenir en compte la seva etapa evolutiva).

Cal que tots els membres de la comunitat educativa -Departament d'Ensenyament inclòs-tinguin la capacitat d'assumir responsabilitats, tenir autocrítica i voluntat de millora.

Amb un Consell Educatiu real: òrgans de participació reals, les famílies troben més sentit en el que és l'escola i l'educació per als seus fills. Cal una coordinació real entre tots els agents educatius: educadors, monitors, famílies, docents, serveis socials...

Els temps i els espais educatius, la baixada de ràtios per atendre millor l'alumnat, atenció a la diversitat, inclusió, personalitzar l'aprenentatge, crear itineraris personals...clau per a la nova educació d'ara i de futur. Cal recollir-ho en els projectes educatius de centre com a quelcom que cal cuidar i tenir present. Cal temps i cal saber per a què i com l'emprem per a aquesta tasca.

L'element clau pel que fa al creixement personal dels alumnes que tant hem enumerat en l'anterior bloc recau en donar cabuda a diferents professionals de l'educació dins l'itinerari personal, de vida, de cada infant i jove. Compartint amb la família inquietuds, neguits i fortaleses de cadascú. Amb un currículum amb uns bàsics imprescindibles.

Tornar a reformular la tasca del docent com a professional de l'educació, reconeixent-lo, compartint amb tots els agents educatius i generant xarxa entre els diferents professionals que hi interactuen i l'entorn.

Altres aspectes que van sorgir als debats sobre alumnat, famílies i avaluació:

- ✓ Cal tenir clar que l'educació pot ser un 'ascensor social' i que ho sigui depèn dels diferents agents involucrats.
- ✓ La societat no valora els docents i els mitjans de comunicació no hi ajuden gens. Cal reivindicar què és ser mestre.
- ✓ És important que els mestres es plantegin; -què fem i –perquè ho fem?
- ✓ No tots els mestres connecten amb l'alumnat i a l'inrevés. Es veu molt necessari un rigor en l'acompanyament de l'aprenentatge.
- ✓ Hi ha desmotivació per part de l'alumnat i es creu important elaborar/pensar en noves metodologies per motivar l'alumnat, ja que és clar que la metodologia tradicional no funciona. Pensar en projectes de centre. És bo que els nens tinguin opcions i sàpiguen triar.
- ✓ Es qüestiona el perquè de la implicació de la família. S'ha de vetllar per la Comunitat educativa, per la col·lectivitat. Què demanen la família a l'escola? Què esperem com a família?, i des de la docència, què esperem els mestres de la família? És necessari que hi hagi confiança de la família cap a mestres i a l'inrevés.
- ✓ Tot i que sembla el contrari, les queixes de la família cap als mestres no arriba al 10%. El grau de confiança de la família cap als mestres és del 70%.
- ✓ On s'ha situat el consell educatiu – més participació per part de tots. Consell Escolar- està més estandarditzat i regulat.
- ✓ Consell Educatiu – avaluar processos- línia educativa que vol anar cap aquí. Idea consell educatiu no s'ha instal·lat.
- ✓ S'arriba a la conclusió de l'absurditat del currículum i de la importància de canvis importants. (A Finlàndia els ensenyen a bellugar-se pel món).
- ✓ L'escola ha de donar possibilitats als alumnes de conèixer, investigar, fer-se preguntes per tal que l'alumne es conegui. Ha de ser simplement ell, l'escola li hauria de donar eines. Avaluació – amb números i lletres a les persones la educació no avançarà.
- ✓ Tres ingredients: amor , respecte i confiança.
- ✓ Les famílies – l'educació tres pilars família – escola i alumne. Si de petit no el comences a jutjar sinó que falta molt diàleg. Ser molt egoistes. S'ha perdut capacitat de dialogar. La família ha de parlar amb ells, és un pilar important. Les famílies haurien de participar.
- ✓ Estem estandarditzant l'avaluació. L'avaluació és subjectiva encara que hi ha part objectiva.

- ✓ Per donar més qualitat necessitem temps. (recursos personals). Racionalitzar la feina. Menys hores i amb més persones i que es pogués tenir més recursos humans, una hora menys cada persona suposaria una persones més i gent més feliç.
- ✓ Treure el temps de les assignatures. Fer classes globals.
- ✓ Temps per poder compartir amb els companys dels claustres i professionals. Per poder fer tot això es necessari temps. Ha de ser que tota l'escola – no es pot fer canvis sinó es dóna un temps i un espai adequat.
- ✓ A part del temps un component essencial és la baixada de ràtios, a vegades és l'especificitat , amb ràtios de 25, 26 i 27 alumnes és difícil atendre la diversitat.
- ✓ Tema formació- si s'ho ha de fer cada centre no és viable. El futur de la formació ha d'anar cap a la comunitat educativa.
- ✓ Fórmula viable: currículum i temporitzacions obertes, si és normalització hi haurà d'haver uns mínims.
- ✓ Establir mínims segons les edats. S'ha de valorar també l'esforç de l'alumnat i no només continguts.
- ✓ Distingir entre saber, informació i coneixement.
- ✓ Canvis socials i a nivell educatiu són molt lents. Mestres avaluant segons com es treballa, si es treballa per projectes, llibres... Segons com treballen avaluem.

Catalunya, divendres 7 d'abril de 2017

Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya

